

Arkadaşlarımızla veya akranlarımızla güzel vakit geçirmek ve beraber eğlenmek.

Eğleniyoruz.Vaktin nasıl geçtiğini anlamıyoruz.

Oyun oynanmayan bir dünya hiç eğlenceli olmazdı.

Hazırlık Çalışmaları

1. "Oyun" kavramı size neler çağırıştırıyor? Söleyiniz.
2. Oyun oynarken kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
3. Oyun oynanmayan bir dünya nasıl olurdu?

Metni soru sorarak okuma yöntemine göre okuyunuz. Bunun için metni okumadan önce ve okuma sırasında, metnin başlığı ve görselleriyle ilgili zihninizde oluşan soruları tahtaya yazınız. Cevaplandırılan soruların üstünü çiziniz.

OYUN

Allah'ın günü ev, okul, okul, ev. Oysa her gün okula giderken ya da eve dönerken önünden geçtiğim büyük yıkıntının orada neler görmezdim. Ben yaşta, benden büyük üç dört, kimi zaman beş altı çocuk, türlü türlü oyunlar oynarlardı. Bakardım "birdirbir" deyip koşa koşa gelerek orta yerde iki büküm duran bir çocuğun sırtına eliyle basar basmaz bacaklarını kaldırıp atlıyorlar.

Oysa ben evde birazcık hoplasam aşağıdan yukarıdan çeşitli sesler yansır: "Ayy, ev başımıza yıkılacak!"

"Eyvahlar olsun, bütün camlar aşağıya inecek!" Görür de merak etmez olur muyum? Ya birbirinin omuzuna binmiş, halka şeklinde sıralanmış birtakım çocuklar. Ortada bir söz:

"Pişti... Pişti!" derken omuzdan atlayan atlayana. Kaçan kaçana.

Biri elindeki topu fırlatıyor.

"Haydi, ebesin!" diyorlar. Yine omuzlara biniyorlar. Anlıyorum, bu bir oyun. Ama ne?

Hele üçü dördü arka arkaya durmuşlar, ortadan birer birer koşup gelerek arkalarına biniyorlar. Sırttakilerden en öndekinin bir eli havada. Ama ya apaçık ya da bir iki parmağı bükük olduğu şekilde:

"Zenbili büküm, zenabüküm, hani bu eşeğin semeri?" Ardından gene bir söz:

"Çatal matal kaç çatal?"

Altındakinden bir ses:

"Üç çatal."

"Bilemedin, kaldır vur."

Sırttakilerin hepsi birden yumruklarıyla:

"Güm!"

İnsan bunları görür de sormaz olur mu? Yalnız bunlar olsa neyse... Dahası var. Gözler havada, ellerde yumaklar. Göklere baş vura vura yükselen, kuyruk ata ata tepe aşağı gelirken yeniden havalanarak hızla hızla doğrulup bökürlene bökürlene bulutlara karışan dört köşeli, beşli, altılı uçurtmalara

a. Okuduğunuz metinde anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını, bunların anlamlarıyla ilgili tahminlerinizi aşağıya yazınız.

Anlamını Bilmediğim Kelime ve Kelime Grupları	Anlamlarıyla İlgili Tahminlerim
Tembih	Uyarmak
Bübürlene bÖbürlene	Kabararak,Övünerek
Özlem	Özlemek
Gönül almak	Bir kişinin sevgisini kazanmak
Kuşku	şüphelenmek
Yumak	İp topluluğu

b. Anlamlarını tahmin ettiğiniz kelime ve kelime gruplarının anlamlarını sözlükten, atasözleri ve deyimler sözlüğünden yararlanarak öğreniniz. Bu kelime ve kelime gruplarını kendi sözlüğünüze yazınız.

a. Okuduğunuz metinden alınmış cümlelerdeki deyimlerin anlamlarını “✓” işareti koyarak belirleyiniz.

Allah'ın günü ev, okul, okul, ev.

Allah'ın günü : () Allah'a ait olan özel gün.

Hemen hemen her gün.

Bakardım “birdirbir” deyip, koşa koşa gelerek orta yerde iki büküm duran bir çocuğun sırtına...

iki büküm durmak : () İki sayısının şeklini almak.

Öne doğru eğilerek durmak.

Ayy, ev başımıza yıkılacak!

başına yıkmak : Harap etmek.

() Zor durumda bırakmak.

... böbürlene böbürlene bulutlara karışan dört köşeli, beşli, altılı uçurtmalara ne diyeceksiniz? Bunlar hem göz hem akıl alır. Akıl koymaya başta.

gözünü almak : () Şiddetli ışık sebebiyle gözü iyi göremez duruma getirmek.

(●) Aşırı biçimde etkilenmek.

aklını başından almak : (●) Düşünemeyecek duruma getirmek, çok şaşırtmak.
() Başkalarının dediklerine göre davranmak.

başta akıl koymamak : () Doğru yoldan ayrılmak.

(●) Düşünceleri karmakarışık yapmak, kararsızlığa yol açmak.

... bahçede bir koşup zıpladım mı annem hemen pencereyi vurur, çığılığı basar: "Bırak elinden onu! Terleyip hasta olacaksın. Sofulardaki evde yaptıklarını biliyorsun ya!"

çığılığı basmak : (●) Çok kuvvetli şekilde bağırarak.

() Mümkün olduğunca sesinin az çıkmasını sağlamak.

Eski kadınlar çocukları zorla baş kaldırmaya zorladı.

baş kaldırmak : () Uysal olmaya zorlamak.

(●) Buyruğa, haksızlığa karşı gelmek.

"Canım sıkılıyor." dedin mi ilk söz: "Gel yanıma otur."

canı sıkılmak : (●) Yapacak bir işi olmamaktan tedirginlik duymak.

() Başkasına sinirlenmek.

Bir gün o dışarıdaki eğlencelerin yasaklanması, insanı kahkahalarla eğlendiren oyunların özlemiyle kendimden geçerek:

"Öf, patlayacağım!" diye bağırıyordum.

kendinden geçmek : (●) Bilinci işlemez olmak, kendini kaybetmek.

() Uykuya dalmak, uyuyakalmak.

b. Anlamalarını belirlediğiniz deyimlerin metne nasıl bir katkısı olmuştur? Yazar bu deyimleri kullanmasaydı metnin anlatımı nasıl etkilenirdi? Açıklayınız.

86

Metne etkili bir anlam katmıştır. Akıcılığı ve ifadeyi güçlendirmiştir. Deyimler sayesinde az kelime ile çok şey ifade edilir.

3. Etkinlik

Okuduğunuz metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.

Konu: Oyunların çocukları nasıl etkilediği

Ana fikir: Çocuğun oyuna olan sevgisi ve merakı

4. Etkinlik

Okuduğunuz metinle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Çocukluğunda etrafındakilere özenen ve oyuna ilgi duyan birisidir. Fakat ailesi bu duruma çok farklı bakar.

Sevgi, özenme, merak etme vb özellikleri vardır. Benim de zaman zaman böyle hissettiğim oluyor.

Yakar top, uzun eşek, birdirbir, topaç oyunu.

Günümüzde nadiren de olsa bu oyunlar oynanmaktadır.

Kahramanımız oyuna karşı güzel tepkiler verirken büyükler oyuna kötü tarafları ile bakıyor.

Çocukluğunda oyun oynamamış birisinin bebeklerden bir farkı yoktur.

1. Metindeki kahramanın çocukluğu nasıl geçmiştir?
2. Metindeki kahramanın özellikleri nelerdir? Metnin kahramanına benzeyen özellikleriniz var mıdır?
3. Metinde hangi geleneksel çocuk oyunlarından söz edilmiştir? Günümüzde bu oyunlardan hangileri oynanmaktadır?
4. Metindeki kahramanın ve büyüklerin "oyun" kavramına bakış açıları nasıldır? Karşılaştırınız.
5. Sizce "oyun" yazar için ne ifade etmektedir?
6. Metinde anlatılan yıllardaki çocuk oyunları ile bugünkü çocuk oyunları arasında ne gibi farklılıklar vardır? Bu farklılığın sebepleri nelerdir?

Eski yıllarda çocuk oyunları vardı ve beraber oynanırdı. Samimiyet, sevgi ve özlem vardı. Paylaşmak ve birliktelik vardı. Şimdiki çocuklar tek başına teknolojik oyunlar ile bilgisayar başında zaman geçiriyor. Bunun sebebi ise teknolojinin insan hayatına çok hızlı bir şekilde müdahale etmesi ve hayatı kolaylaştırmasıdır.

5. Etkinlik

Okuduğunuz metinle ilgili üç soru hazırlayınız. Bunları arkadaşlarınıza sorunuz.

1. sorum : Kahramanımız kimleri görerek oyunu seviyor?

2. sorum : Kahramanımız okulu mu, evi mi daha çok seviyor?

3. sorum : Yazar oyunsuz çocuğu neye benzetmiştir?

6. Etkinlik

a. Okuduđunuz metinde yazar, yıllar önce başından geçen, onun dű- Őünce dűnyasında iz bırakan, tanık olduğu, unutamadığı olay ve kişileri metin aracılığıyla bizimle paylaşmıştır. Kiřisel hayatı konu alan, kişinin yaşamından izler taşıyan bu tűr metinlere anı denir. Anılar, samimi bir anlatımla ve ۆznel bakış açısıyla kaleme alınmış metinlerdir.

şimdi aşağıdaki metinlerden hangisinin bir anıdan alındığını işaretleyerek gۆsteriniz.

(...)

Bir sabah her zamanki çamın altına vardım ki bir kۆylű kadın, ۆ yarı çıplak o- cuk, garip birtakım tařlar, tahtalar, sac- larla bir řeyler yaparlar. Bu, her yanından poyraz, lodos, gűndođusu, keřiřleme, yıldı- z, karayel rűzgarı giren bir evdi. Mustafa, arkasına yeřiller giymiř gűclű bir kadın takmıř, ۆ evleđine çizgiler, ocaklar aı- yordu.

— Aslan Mustafa, dedim. Su buldun mu su?

— Deniz kıyısında eski bir kuyu vardı. Tuzlu bir parça ama idare edeceğiz. şura- ya bir sarnıç kazabilsem...

(...)

Sait Faik Abasıyanık

Yaşlı fakat kurnaz bir tilki,
Feleđin çemberinden geçmiř, çok řey gۆr- műřtű.

Her hālinden belliydi tilkiliği;
Sonunda o da bir tuzađa dűřtű.
Ama katı oradan da kurtularak.
Yalnız, kuyruğunu bırakmıştı borç olarak.
Pek ۆzűlűyordu kuyruđu kaptırdıđına.

Ne yapacaktı şimdi bۆyle yarım yamalak?

Bir gűn bűyűk bir tilkiler kalabalıđına:

— Niçin katlanıyoruz, dedi, ağırlığına

řu kuyruğun? Koparsak kıyamet mi ko- pacak?

(...)

Orhan Veli

Gűnlerden bir gűn o Kelođlan, bu sokak benim řu sokak senin dolařırken iki tař ara- sında bir on para bulur. Ama ne alsam ne alsam diye dűřűnűp durur: “űzűm alsam öpű çıkar. Erik alsam çekirdeđi çıkar. Et al- sam hani ocak? Ot alsam hani bıçak? İyisi mi kaygısız bařım ađrısız diřim, leblebi alı- rım da kűtűr kűtűr yerim, artanını da gۆtűr- rűr anama veririm.” der, alır leblebiyi dűřer yola. Yine řura senin bura benim derken varır bir kuyu bařına.

Eflatun Cem Gűney

Evet, isim. Her řeyin bir ismi var, ona ya- pıřır iřte. Ama neden gۆkten iner de... Bilme- celerden sonra yűzűk oyunları bařlardı. İki tűrlű yűzűk oyunu vardı. Biri fincan oyunu dedikleri... Birçok kahve fincanlarından biri- nin altına konulan yűzűđű bulan o gecenin talihlisi. ۆteki yűzűk oyunu da řۆyle: Odanın ortasına bir tepsi koyarlar, bir çorba kasesine ađzına kadar doldurdıkları unu vura vura bastırdıktan sonra kaseyi tepsinin ۆstűne ters oturturlar.

Halit Fahri Ozansoy

b. İşaretlediğiniz metnin bir anıdan alındığını nasıl anladınız? Yazınız.

Tanık olunan bir olay anlatılmıştır.

Aşağıdaki cümlelerde çoğul ekinin, eklendiği kelimelere temel anlamının(çokluk) dışında hangi anlamları kattığını eşleştirme yaparak gösteriniz.

Ayşegül ateşler içinde sayıklıyordu.	☐	benzerlik
Adam 40'lı yaşlardaydı.	☐	abartma
Hüseyinler bize gelecekti.	☐	aile, grup
Beyefendiler bugün erken kalktılar.	☐	saygı
Başbakan sizleri bekliyor efendim.	☐	yaklaşık
Ömer Halisdemirler her zaman olacaktır.	☐	alay, küçümseme

Videolarını izlediğiniz oyunlardan en çok ilginizi çekenini anlatınız. Oyunu anlatırken oyunla ilgili kavramları ve yeni öğrendiğiniz kelimeleri anlamına uygun kullanmaya özen gösteriniz.

Hakkında bilgi topladığınız geleneksel çocuk oyununu aşağıdaki başlıklara göre kendi cümlelerinizle tanıtırınız. Oyununuzu tanıtırken yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanınız.

Oyunun Adı	Oyunun Oynandığı Yer	Gerekli Malzemeler	Oyuncu Sayısı
Mendil kapmaca	Bahçe	Mendil	8 ve daha fazla

